

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5605/2018
20.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Миодраг Јелић, адвокат из ..., против туженог ДД из ..., кога заступа Братислав Тодоровић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 223/2018 од 01.08.2018. године, у седници одржаној 20.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 223/2018 од 01.08.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 12569/2016 од 14.09.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да суд поништи писмено завештање пред сведоцима оставиоца пок. ЋЋ из ... које је сачињено дана 12.03.2012. године, тако да не производи никакво правно дејство јер није сачињено у форми прописаној Законом о наслеђивању, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 118.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 223/2018 од 01.08.2018. године, преиначена је првостепена пресуда и усвојен је тужбени захтев тужилаца и поништено је писмено завештање пред сведоцима оставиоца пок. ЋЋ, које је сачињено дана 12.03.2012. године, тако да не производи никакво правно дејство, јер није сачињено у форми прописаној Законом о наслеђивању, што је тужени ДД дужан да призна. Обавезан је тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 223.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битне повреде парничног поступка, а из

садржине ревизијских навода произилази да је ревизија изјављена због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) према којој одредби је ревизија увек дозвољена када другостепени суд преиначи пресуду и одлучи о захтевима странака, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема битних повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју овај суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији и не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ЂЂ бив. из ..., који је преминуо ...12.2012. године, дана 12.03.2012. године сачинио је и пред сведоцима потписао тестамент који су у својству тестаментних сведока својеручно потписали ЕЕ и ЖЖ. У поступку расправљања заоставштине пок. ЂЂ дана 05.03.2013. године проглашено је оспорено завештање, а тужиоци су као законски наследници о постојању завештања сазнали дана 14.05.2013. године, када су пред оставинским судом исто оспорили због недостатка форме, па су решењем Основног суда у Нишу О 351/13 од 14.05.2013. године упућени на парницу ради доказивања правне важности тестаamenta. Поступајући по решењу оставинског суда од 14.05.2013. године, тужиоци су дана 25.09.2013. године поднели тужбу против туженог ДД и тражили да се утврди да оспорено завештање пок. ЂЂ које је сачињено 12.03.2012. године је ништаво и да не производи правно дејство. У току парничног поступка поднеском од 30.03.2017. године тужиоци су прецизирали тужбени захтев и предложили да суд поништи оспорено завештање јер није сачињено у форми прописаној Законом о наслеђивању, будући да је завештајни сведок ЖЖ сродник тестатора сада пок. ЂЂ у четвртој степену сродства са којих разлога није могао бити сведок завештања. Из налаза и мишљења вештака др Драгане Ранђеловић, првостепени суд је утврдио да је сада пок. ЂЂ у време сачињавања тестаamenta био очуване тестаменталне способности.

При овако утврђеном чињеничном стању, ценећи благовременост тужбе за поништај оспореног завештања у смислу члана 170. Закона о наслеђивању, првостепени суд је закључио да тужбени захтев тужилаца није основан, јер је протекао рок од једне године у коме се по закону пред судом може тражити поништај рушљивог завештања. Ово са разлога што су тужиоци за завештање које је проглашено 05.03.2013. године сазнали 14.05.2013. године, па како су тек поднеском од 30.03.2017. године тужбеним захтевом тражили поништај спорног тестаamenta из разлога недостатка форме (рушљив) то је првостепени суд закључио да је захтев неблаговремен јер је поднет по протеклу субјективног рока од годину дана у коме се пред судом исти основано може захтевати.

Одлучујући о жалби тужилаца, Апелациони суд у Нишу је заузео другачије становиште. Према ставу Апелационог суда, одредбом члана 112. став 1. Закона о наслеђивању прописано је да завештајни сведоци морају бити писмени, пунолетни, потпуно способни, изузев код усменог завештања када сведоци не морају бити писмени, док је одредбом члана 113. став 1. истог закона прописано да завештајни

сведок између осталог не може бити лице које је завештаоцу крвни сродник у првој линији, нити побочни сродник закључно са четвртим степеном сродства. Према члану 170. Закона о наслеђивању рок за подношење захтева за поништај завештања због повреде облика непоштовања услова одређених законом (рушљивост) је годину дана од дана сазнања (субјективни рок), а објективни рок је 10 година од дана проглашења завештања, с тим да рок од једне године не може почети да тече пре проглашења завештања. Тужиоци су поднели тужбу дана 25.09.2013. године тј. у року од годину дана прописаног чланом 170. ЗОН. У чињеничним наводима тужбе су поред апсолутне ништавости оспореног тестаментa (... пословне способности завештаоца) указали и на рушљивост завештања јер један од тестаментаних сведока ЖЖ, због сродства са завештаоцем није испуњавао законом прописане услове да буде сведок завештања која чињеница у смислу члана 168. ЗОН такво завештање чини рушљивим. Даље тужиоци су указујући на већ раније истакнуте разлоге рушљивости оспореног тестаментa поднеском од 30.03.2017. године прецизирали тужбени захтев и предложили да се због неиспуњености законом прописаних услова у облику и форми оспорено завештање као рушљиво поништи. Сходно томе, Апелациони суд налази да су тужиоци даном подношења тужбе, а то је 25.09.2013. године благовремено истакли свој захтев и испоштовали рок од годину дана у смислу члана 170. ЗОН и у чињеничном наводу назначили да је тестамент рушљив јер не испуњава услове из члана 170. ЗОН због недостатка у форми. Тај навод из тужбе тужилаца тужиоце уводи у рок у коме се може тражити поништење тестаментa предвиђен чланом 170. ЗОН. Како ЖЖ као сродник тестатора сада пок. ЂЂ је у четвртном степену сродства, исти није могао бити сведок са којих разлога оспорено завештање није сачињено у облику и под условом прописаним чланом 85. ЗОН, па је суд сходно члану 394. став 1. тачка 4. ЗПП преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца.

Оцењујући наводе ревизије, Врховни касациони суд налази да се закључак и одлука другостепеног суда заснива на правилној примени материјалног права, те да је побијаном пресудом другостепени суд правилно поступио када је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца, а из разлога које прихвата и овај суд. Према члану 113. став 1. Закона о наслеђивању прописано је да завештајни сведок између осталог не може бити лице које је завештаоцу крвни сродник у првој линији нити побочни сродник закључно са четвртим степеном сродства. Сведок ЖЖ је сродник тестатора сада пок. ЂЂ у четвртном степену сродства са којих разлога није могао бити сведок завештања. С друге стране правилно закључује Апелациони суд да је испоштован рок предвиђен члан 170. Закона о наслеђивању којом одредбом је прописано да се поништај завештања због повреде облика и непоштовања услова одређених законом (рушљивост) може захтевати у року од једне године од дана сазнања за завештање, а најкасније у року од 10 година. Тужиоци су поднели тужбу дана 25.09.2013. године. Завештање је проглашено 05.03.2013. године, а тужиоци су сазнали за завештање 14.05.2013. године. Иако петитумом тужбеног захтева није тражено да се поништи завештање покојног ЂЂ, већ да се утврди ништавост због немогућности тестатора да схвати значај својих поступака у смислу утврђивања тестаменталне способности завештаоца, у чињеничном стању указали су на рушљивост завештања наводећи да један од тестаментаних сведока ЖЖ због сродства са завештаоцем није испуњавао законом прописане услове да буде сведок завештања, те да је то чињеница која у смислу члана 168. ЗОН такво завештање чини и рушљивим. Прецизирање тужбеног захтева тужилаца поднеском од 30.03.2017. године не значи да

се рок за поништај тестаментa због недостатка форме може везивати за тај датум у смислу члана 170. ЗОН јер је разлог за поништај тестаментa од тужилаца истакнут већ у самој тужби која је поднета 25.09.2013. године што значи у року које прописује одредбе члана 170. ЗОН. Разлог за рушљивост тестаментa је истакнут још моментом подношења тужбе, па без обзира што петитумом тужбеног захтева није тражен поништај тестаментa већ утврђивање ништавости тестаментa због постојања неспособности тестатора не значи да није испоштован рок предвиђен чланом 170. Закона о наслеђивању иако је од стране тужилаца тужбени захтев прецизиран поднеском од 30.03.2017. године.

Наводима из ревизије туженог указује на непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање, али како се ревизија не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 407. став 2. ЗПП), то се овај суд није упуштао у испитивање тих ревизијских навода.

Из напред изнетих разлога применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић